

Lafarge (Франція), Dyckerhoff (Німеччина), міжнародний концерн Heidelbergcement контролюють виробництво більше 60 % на українському цементному ринку. Західні власники проводять реконструктивні перетворення щодо впровадження системи автоматичного управління, оптимізації процесів приготування шламу, дозування, вантаження і упаковки готової продукції.

Сьогодні лише три підприємства в Україні працюють за новою технологією “сухим” способом виробництва, а саме: ВАТ “КривийРігЦемент”, ВАТ “Днепроцемент” і ЗАТ “Дніпропетровський цементний завод”. За висновками експертів технологія “сухий” спосіб є найбільш ефективною традиційної технології (на 25–30 %). За даними концерну “Укрцемент” в цементне виробництво ВАТ “Івано-Франківськцемент” інвестовано більше 25 млн грн на переобладнання технологічної лінії по виробництву клінкеру. В 2009 році загальний обсяг випуску цементу склав 9,02 млн т, що на 4,89 млн т менше ніж у 2008 році і при умови, що загальні виробничі потужності всіх українських цементних заводів складають 21,4 млн т у рік. Завантаження виробничих потужностей українських цементних підприємств ускладнюється станом морального та фізичного зношення фондів і низькими темпами їх оновлення.

Висновки. Конкурентоспроможність потенціалу підприємства, на нашу думку, є економічною категорією, яка надає порівняльну характеристику та відображає рівень переваги результативних показників оцінки стану системи його ресурсів і можливостей відносно аналогічних показників конкурентних підприємств на ринку. Система спостереження за конкурентоспроможністю потенціалу підприємства в цементній галузі створює цілісний комплекс взаємопов'язаних компонентів, представлений підсистемами індикаторів конкурентоспроможності потенціалу, що входять до системи оцінок порівняльних переваг національних економік в глобальному просторі. Індикатори конкурентоспроможності потенціалу цементного виробництва це оцінні критерії що визначають вплив факторів виробництва на різні сторони господарчої діяльності підприємства та відображають тенденції світової конкурентоспроможності.

Література

1. Стратегічні виклики ХХІ століття суспільству та економіці України : в 3 т. ; За ред. акад. НАН України В. М. Гесця, акад. НАН України В. П. Семиноженка [чл.-кор. НАН України Б. Є. Кваснюка] // Конкурентоспроможність української економіки. – 2007. – Т. 3. – 2007. – 556 с.

УДК 001.76(477)

М. К. СІЧКОРІЗ

Одеський державний економічний університет

ЩОДО ПОБУДОВИ ІННОВАЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Ця стаття присвячена актуальному на сьогоднішній день питанню формування інноваційної моделі розвитку України. У статті проаналізовані приклади реалізації моделі інноваційного розвитку різними країнами світу та обґрунтована необхідність переходу України до інноваційної концепції, що базуватиметься на пріоритетності інформаційних технологій та економіці знань.

This article researches a timely question of innovative model of Ukraine's development. In this article examples of innovative development of different countries are analyzed, and the necessity of Ukraine's adoption of innovative conception, which is going to base on informational technologies priority and knowledge economy, is grounded.

Постановка проблеми. В Україні у перехідний період відбувається складна переорієнтація зовнішньо-економічних зв'язків стосовно нових умов економічної діяльності, формування нових пріоритетів, нових форм, пошук нових партнерів. Суттєвим щодо розвитку інноваційної моделі розвитку України є те, що на цей процес не можуть не впливати процеси посилення інтеграційних явищ та глобалізації світової економіки. Процес глобалізації ще гостріше ставить питання щодо обґрунтування трансформаційних змін в економіці та інноваційної моделі розвитку України. На сучасному етапі в Україні все більше розуміють необхідність відповідності форм і методів реалізації національних інтересів умовам глобалізації для того, щоб поєднувати вимоги світового ринку із забезпеченням інноваційно-технологічного розвитку, розмежовувати та одночасно пов'язувати суспільні завдання з потребами корпорацій, інтересами національного та міжнародного капіталу.

Україна як відносно невелика, але невід'ємна частина світового господарства взаємодіє зі світовими ринками, і така взаємодія має бути продуктивною з огляду на вузькість внутрішнього ринку капіталів. Україна сьогодні майже не представлена на міжнародних валютних ринках через слабкість національної економіки, тому Національний банк України змушений підтримувати гривню, оскільки послаблення багатьох обмежень на торгівлю національною валютою може мати негативні наслідки для її стабільності і навіть одна масштабна спекуляція може похитнути стабільність валютного курсу.

Побудова моделі ринкової стратегії України, на нашу думку, можлива за умов розвитку інноваційної інфраструктури, інноваційних бізнес-інкубаторів, центрів інноваційного розвитку, центрів трансферу техноло-

гій та інших організаційних форм інфраструктурного забезпечення інноваційної діяльності, які поєднують науку і виробництво, що передбачено в “Стратегії інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів” [1, с. 333].

Аналіз останніх досліджень. Проблема формування ринкової стратегії розвитку України на основі інновацій представлена в економічній науці достатньо великою кількістю праць. Різні аспекти теорії і практики інноваційної стратегії України є предметом наукових досліджень вітчизняних вчених. Інноваційні перспективи щодо стратегічних завдань України в контексті глобальних постіндустріальних трансформацій, аналіз проблем становлення економіки знань, світового досвіду інноваційних трансформацій та нових форм інституційної організації постіндустріальної економіки викладені в монографії “Інноваційні перспективи України” [2, с. 224]. Автори пропонують власне бачення побудови інноваційної економіки в Україні та розвитку інституційних передумов українського інноваційного проекту, робиться висновок про необхідність негайної розробки українського модернізаційного проекту і доктрини економіки знань в Україні. Сценарії технологічного розвитку економіки, механізми визначення та забезпечення нових точок та зон економічного зростання з врахуванням прогнозних змін світової економічної кон’юнктури сформульовані в перспективах технологічного прогнозування в Україні. Щодо сутності “нової економіки”, то її особливістю є вплив інформаційних технологій, що дозволять різним країнам брати участь у глобальному економічному і соціально-політичному просторі [3, с. 303, 459]. Інтелектуальний потенціал України охарактеризований як головний чинник розвитку економіки знань на інноваційній основі [4, с. 194]. Особливості нової економіки та переведення на її принципи російської економіки на основі інтегрованої системи навчання та прийняття рішень – МЕТУК (методика, економіка, техніка, управління, конкурентоспроможність) – полягають в орієнтації освіти на забезпечення конкурентоспроможності на сучасному етапі посилення глобальної конкуренції [5, с. 37, 51].

Мета статті. Метою статті є формування обґрунтування необхідності впровадження моделі інноваційно-технологічного розвитку економіки України у глобальному світовому просторі.

Виклад основного матеріалу. Для України стратегічно важливим стає стимулювання прогресивних реформ усередині країни, спрямованих на забезпечення економічного інноваційно-технологічного розвитку та конкурентоспроможності у відкритому ринковому середовищі, що є стратегічно важливою метою, так як на цей момент в Україні обсяг імпорту перевищує обсяг експорту (рис. 1).

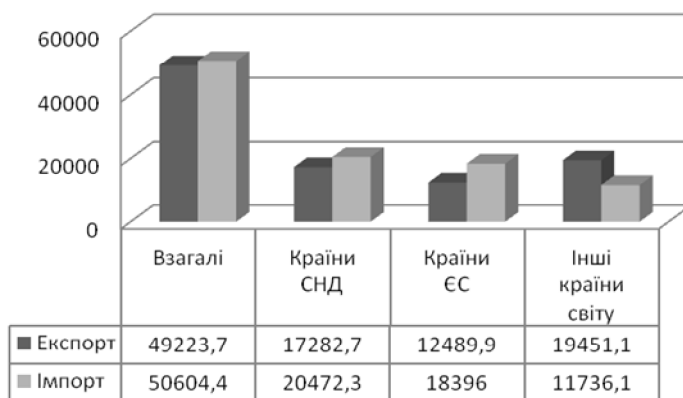

Рис. 1. Співвідношення імпорту та експорту в зовнішньоторговельному балансі України у 2009 році, млн грн

Звідси робимо висновок, що сьогодні Україна недостатньо залучена до глобалізаційних процесів, оскільки: виробничо-фінансовий комплекс України нездатний адаптуватися до попиту на світовому ринку; за даними Світового банку, валовий національний продукт на душу населення в Україні є одним з найнижчих у світі – 135 місце, що свідчить про недоречність беззастережного відкриття кордонів; Україна не використовує на даний момент усі свої конкурентні переваги, такі як достатня ресурсозабезпеченість деякими видами сировини, вигідне геоєкономічне розташування тощо, оскільки офіційний сектор економіки неефективний; більшість запропонованих інноваційних ідей на вітчизняних підприємствах відхиляються, так як для національних виробників немає достатньої мотивації застосування інноваційної політики; існують постійні суперечності у законодавстві [6, с. 50–51].

Реалізація моделі інноваційного розвитку на рівні держави відбувається у двох основних напрямках: адміністративному і економічному. Адміністративний напрямок передбачає формування політики інноваційного розвитку на загальнодержавному рівні, розвитку інституційних механізмів, створення законодавчої бази.

Еволюцію моделей інноваційного розвитку ринкової економіки, що залежить від шляхів і методів її реформування, можна простежити у різних країнах світу. Китайська модель державного корпоративізму передбачає формування ринкових відносин в умовах старої командно-адміністративної системи. Китай повинен перетворитися на державу інноваційного типу в галузі науково-технічного розвитку у найближчі 15 років. Для того, щоб могутність науки і техніки сприяла економіко-соціальному розвитку, забезпеченню національної безпеки,

щоб синтез базових наукових досліджень та вивчення нових технологій істотно посилював та дозволяв досягти науково-технічних результатів, важливих для всього світу. Угорська “оксамитова революція” означає поступовий еволюційний перехід до ринкових відносин шляхом різних взаємопов’язаних перетворень, ринкове середовище за цих умов формується в межах поступового демонтування командної системи. Польська модель “шокової терапії” є одномоментним адміністративним руйнуванням попередньої системи управління, прискореною приватизацією. Проте приклад Польщі довів, що одним стрибком трансформацію економічної системи здійснити не можна. Прибалтійська модель “кадрової революції” полягає в ефективному використанні факторів зовнішньої допомоги для стабілізації виробництва і фінансово-грошової системи. Переведення російської економіки на принципи “нової економіки” дозволить Росії перейти на інноваційний шлях розвитку.

Сценарії, або прогнози, технологічного розвитку економіки України до 2015 року запропоновані на базі результатів комплексного аналізу інноваційно-технологічного розвитку та порівнянні встановлених тенденцій і закономірностей в цій сфері з іншими країнами. Розроблені: позитивний, базовий та песимістичний прогнозні сценарії інноваційно-технологічного розвитку промислового виробництва України. Процес реконструкції технологічної структури вимагає глибокого та науково-обґрунтованого опрацювання альтернативних варіантів технологічного розвитку економіки [3, с. 468].

Висновок. В умовах нестабільного зовнішнього економічного середовища українська модель інноваційного розвитку повною мірою не реалізована. На економічний розвиток України негативно вплинула світова криза. Залежність України від імпорту енергоносіїв, а також порівняно низька конкурентоспроможність української продукції на інших ринках в умовах кризи, швидке зростання зовнішнього боргу, превалювання в банківському секторі зовнішніх джерел кредитування призводить до того, що у складних соціально-економічних умовах, в яких знаходиться Україна, стає необхідним перехід до інноваційної концепції розвитку економіки, яка характеризуватиметься пріоритетністю інформаційних технологій та економіки знань.

Література

1. Стратегія інноваційного розвитку України на 2010–2020 роки в умовах глобалізаційних викликів / Г. О. Андрощук, І. Б. Жилиєв, Б. Г. Чижевський, М. М. Шевченко. – К. : Парламентське вид-во, 2009. – 632 с.
2. Геєць В. М. Інноваційні перспективи України / В. М. Геєць, В. П. Семиноженко. – Харків : Константа, 2006. – 272 с.
3. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України : каталог в 3 т. / [В. М. Геєць, В. П. Семиноженко, Б. Є. Кваснюк]. – К. : Фенікс, 2007.
- Т. 2 : Інноваційно-технологічний розвиток України. – 564 с.
4. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України : каталог в 3 т. / [В. М. Геєць, В. П. Семиноженко, Б. Є. Кваснюк]. – К. : Фенікс, 2007.
- Т. 1 : Економіка знань – модернізаційний проект України. – 544 с.
5. Фатхутдинов Р. А. Организация производства : учебник. – Изд. 2-е, перераб. и доп. / Р. А. Фатхутдинов. – М. : ИНФРА-М, 2005. – 528 с.
- 6 Карлова И. А. Глобализация : сущность, последствия и влияние на социально-экономическое развитие Украины / И. А. Карлова // Актуальные проблемы экономики. – 2008. – № 11(89). – С. 41–52.

УДК :339.9:338(477):3301

С. М. СТУПЧУК

Хмельницький національний університет

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ У СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО ЯК НЕОБХІДНІСТЬ, МОЖЛИВІСТЬ ТА ВИКЛИК НАЦІОНАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЦІ

Викладено погляд на участь України в міжнародних інтеграційних процесах, наведені характеристики рівня інтегрованості та поставлені проблеми на шляху органічного інтегрування української економіки у світову.

The author states a view on Ukraine's participation in the international integration processes, described the level of integrity and highlighted the problems of organic integration of Ukrainian economy in the world economy.

Актуальність. Характерними особливостями розвитку економіки ХХ століття є формування двох основних тенденцій – глобалізації та міжнародної інтеграції. Жорстке включення України після розпаду СНД у глобальні процеси доводить безповоротність та необхідність органічного інтегрування української економіки у світову.

Аналіз останніх досліджень. Питання про необхідність та можливість інтеграції української економіки у світовий простір обговорювалося багатьма вченими, такими як: Бубенко П.Т., Гладкий О.В., Корчун В.С., Куліш Є.В., Макара О.В., Терехух А.А., Ткаченко В.С., Уніят А., Щетілова Т.В., Яновський Н.А. та інші. У працях вчених висвітлювались погляди на можливість інтеграції через призму зростання конкурентноздатності продукції.

Інтеграція, як комплексний показник рівня розвитку економіки залишається відкритим.